

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Mark 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap”-ra.

Ha lapunk ez évbeni működése elég szerencsés volt, igen tisztelt előfizetőnket a további pártolásra megnyerni, tisztelettel kérjük az előfizetési díjt, — mely évnegyedre 1 frt 50 kr. a „Jogász-Egylet” igen tisztelt tagjainak 1 frt — a kiadó hivatalhoz, Wittich József könyvkereskedésébe mialóbb beküldeni.

Dobolyi Sándor.

Maros-Vásárhely június 29.

A rimaszécsi-, verbói-, zsámbokrétai választások alkalmával megtörtént véres jelenetek hangosan hirdetik azon igasságot, hogy a királyhágón tuli nép nevelése a legsürgősebb teendők elseje, s hogy addig, míg az áldott nevelés meghozná a várva várt eredményt, szükséges leendő a képviselő választásokat, ezeket az erkölcsromboló, honfi vérkeresztséget követelő, s a nemzetet mindannyiszor compromittáló orgiákat — már csak az országgyűlés tartamának 5 évre leendő kiterjesztése által is — ritkítani. Nem célunk ezuttal e tárgyról tüzetesen szólni. Csak mint egyik módját az amolyan rimaszécsi hajmeresztő esetek bekövetkezhetsége meggátolásának, említettük azt fel. Mi a választások alkalmával felmerült szörnyű jelenetek ötletéből csak azt a különbséget akarjuk felmutatni, mely a királyhágón tuli s a királyhágón inneni képviselő választások közt létezik; s midőn a különbség erkölcsi okát feltárjuk, azt hisszük, hogy akkor és az által nemes szolgálatot teszünk mind az ügynek, melynek hívei vagyunk, mind azon résznek, hol az erkölcsi fogyatkozások léteznek.

Míg a rimaszécsi-, verbói- és zsámbokrétai választások, — melyeken összesen egy pár ezer választó szerepel — véres nyomokat hagynak magok után, özvegyek és árvák szívükön szinte begyógyíthatatlan sebeket ejtenek, s ily romboló eljárásuk és zabolátlan kicsapongásuk (effrenata licentia) által arról tesznek bizonyosságot, hogy a valódi szabadságról fogalmuk sincs, addig a marosszéki képviselő választások, — melyekben pozitív 7000 megjelent szavazó vett részt — legkisebb zaj nélkül, ünnepélyes komolysággal jártak le. Mindenik választó a polgári szent kötelesség érzetében, nagy feladata kellő tudatában, mint menyegzői ruhában — és így mint választott vendég — járult a választási teremhez.

És ezen szerencsés, ezen példaadó helyzetnek egyetlen teremője a népnevelés. Marosszék és Maros-Vásárhely elég szerencsések voltak már a régi időkben nagy sujt fektetni a nevelésre. Már az a körülmény, hogy a székely ős alkotmány minden gyermekét a székelyföldnek születésénél fogva szabaddá tette, ösztönözte is, de lehetségessé is tette, hogy a székely ember nevelje, neveltesse gyermekét. S mivel az iskolákkal más

hatóságok felett ellátott Marosszék kedvező alkalmat nyújtott polgárainak a végre, hogy gyermekeiknek egy czélszerű vallásos nevelésben legbiztosabb örökséget megszerezhessék, azok nem is késnek az annyira fontos örökség beszerzésére kínáló alkalmat megragadni. S mivel az iskolát végzett fiatalnak a szék politikai gyűlés — és tanácskozási tereme, mint jogosultnak megnyit, ebben gyakorlatilag tanulta a helyesen körülírt és józanon értelmezett alkotmányos szabadságot ismerni, becsülni, szeretni.

Igy lett aztán a marosszéki székely valódi szabad ember. Így lőn benne megtestesülve Villemain szép mondata: „Les sciences, selin les temps, sont filles ou mères de la liberté. A tudomány az idő különbsége szerint, leánya vagy anyja a szabadságnak. Marosszéken, miként röviden elősoroltuk, a tudomány anyja volt a jól értelmezett és helyesen felfogott szabadságnak, s az alkotmányos életben ily szerencsésen iskolázott mult kor hagyományként adta át a jelennek azt a boldogító rendszert, mely a királyhágón tuli egy jól intézett általános vallásos népnevelés nélkül honosítható soha nem leendő. S hogy a királyhágón tuli választó azzal a humanus modorral, „politikai érettséggel közeledhessék a választási urnához, mely a marosszéki szavazónak ma már vérmérséklete, oda az kívántatik, hogy az iskola és az élet kellőleg képezze őt arra az erkölcsi és szellemi magaslatra, hol a mi marosszéki választónk áll.

E tárgyra későbbben még visszatérünk.

Dobolyi Sándor.

Megválasztott képviselők névsora.

Máriássy Kálmán, Gömörm. jolsvai k. Deák-párti.
Csemeghy Károly, Aradm. pécskai k. D. p.
Bohus Zsigmond, Aradm., szentannai k. D. p.
Harkányi Károly, Zenplénm., medgyaszai k. D. p.
Csernovics Péter, Nagy-Kikinda, B. o.
Matolay Ede, Zemplénm., ujhelyi k. D. p.
Máriássy Arnold, Rosnyó, B. o.
László Imre, Szendes, B. o.
Kuchinka, Rimaszombat, D. p.
Degré Alajos, Vác, B. o.
Szakál Antal, Rimaszék k. D. p.
Brezovay László, Mezőkövesd, D. p.
Ibrányi Lajos, Szobráncz, D. p.
Szentmiklósy Pál, Gömörm., kövi k. D. p.
Hodossy Imre, Szepesmegye, szebeni k. D. p.
Bujanonics Sándor, eperjesi k. D. p.
Szmezsányi László kéthársi k. D. p.
Toszt Károly, zborói k. D. p.
Ghyecz Kálmán, Komárom, B. o.
Batta, Pestmegye, monori k. B. o.
Duka Ferencz, Mező-Keresztes, B. o.
Gr. Hunyadi László, Somogyom., homonnai k. D. p.
Szirmai Ede, Zemplénm. homonnai k. D. p.
Mocsanyi Sándor, Aradm., radnai k. B. p.
Boes Demeter, Aradm. buttyini k. B. p.
Stanesku Imre, Aradm. kis jendi k. B. p.
Bocsány Adolf, Krasznam. somlyói k. B. p.
B. Simonyi Lajos, Biharm. szalontai k. B. o.
Matkovics, Eunyngi k. B. o.
Domahidy, Szatmár B. o.
Gáspár András, Biharm. B. o.
Somsich Pál, Pigyicza, D. p.

Rudics József, Almás, D. p.
Gr. Csáky Tivadar, Lőcse, D. p.
Gózman János, Élesd, D. p.
Fest Imre, Golnicz, D. p.
Lipovniczky Sándor, Jenk, D. p.
Eötvös Károly, Veszprém, D. p.
Gróf ifj. Haller Ferencz, Felsőfejérm. D. p.
Torma Károly, Belsőszolnokm., alvidék, D. p.
Beöthy Lajos, Pestm., ráczkevi k. B. o.
Ragályi Gyula, Gömörm., putnoki k. B. o.
Földvári Mihály, Pestm., keczeli k. D. p.
Gr. Appony Albert, Pestm., szentendrei k. D. p.
Mocsanyi Antal, Aradm., világosi k. B. o.
B. Sennyey Pál, Zemplénm., helmezi k. D. p.
Vecsei Oláh Károly, Zemplénm., mádi k. D. p.
Gr. Nemes János, Felsőfejérm. II. ker. D. p.
Petrovay Ákos, Ungm., n.-kapusi k. D. p.
Eöry János, Ungm., ungvári k. D. p.
Schmausz Ede, Bácsbodrogm., m.-apánni k. D. p.
Szemző János, Hódás, m.-apánni k. D.
Nehrebeczky Sándor, Ungm. Felvidék, D. p.
Szathmári Károly, Nagy Bajom, B. o.
Zátori Kálmán, Komáromm., németocsai k. B. o.
Milkovics Zsigmond, Komáromm., nagyigmándi k. Baloldali.

Bánó József, Eperjes, Deák-párti.
Hunkár Mihály, Veszprém, zirczy k. D. p.
Molnár Aladár, Veszprém, D. p.
Kármán Lajos, Verbász, D. p.
Bogyó Sándor, Szegvár, D. p. D. p.
Hradsky Antal, Lubla, D. p.
B. Kemény István, Alsó-Fehérm., n.-enyedi k. D. p.
Összesen eddig 243. Deák-párti 171. Ellenzéki 72.

A magyar királyi honvédségi Ludovika Akademia rendszerének s belső berendezésének tervezete.

(Folyt. köv.)

IX. Tanári személyzet.

Ha általában bármely tanrendszernél a kedvező eredmény biztosítéka legfőbbképpen a tanárok ügyességében, s azok előadási képességében keresendő, s e szerint a Ludovika akademiában is a tanárok kiszemelése s kellő kiképzetése különös gond lesz fordítandó, ugy ehez ottan az előbb jelzett tanrendszer alkalmazása folytán még azon követelmény is járul, hogy a hallgatók száma az egyes előadási órákban nagyobb ne legyen, mint a meynire egy-egy tanár fölügynelni, s egyéni tehetségeiket és fölfogásukat figyelemmel kísérni képes lehet.

Minthogy a hallgatók ezen számát, ha azok tehetségök s előképzettségük mérve szerint osztatnak be, 25 egész 30-ig lehet meghatározni, — a tisztképző tanfolyam hallgatói 3, párhuzamos osztályra leendnek különítve, míg a felsőbb tiszti tanfolyam halgatói magukban egy osztályt képezendnek.

A hallgatók ezen számának megfelelőleg a tanárok száma oly képen leendő kiszabva, hogy az előadási s gyakorlati órák az osztályok mindegyikében a többiektől teljesen függetlenül s önállólag tarthassanak meg, s hogy minden tanár legfőlebb két osztályban, illetőleg a tisztképző tanfolyam két egyenirányu osztályában, vagy a felsőbb tiszti tanfolyamban, s a tisztképző tanfolyam egy osztályában működjék.

Ezen felül egy külön lovas tiszt fog megbízatni a lovaglás és a lovaglasi szolgálatra vonatkozó tárgyak tanításával, egy hadbíró pedig hadijog- és természetudományok továbbá a nyelvek s az állattgyógytan előadásával, végre a vívás s tornászat tanításával polgári állásu tanárok s oktatók is leendnek megbízva.

X. Felügyelet az akademiára s annak igazgatása.

Az akademia összes ügyeinek rendezése s az a felletti föfelügyelet a honvédelmi miniszttert illeti meg, ki

a tanrendszert s a szolgálat kezelésének rendjét a honvédség főparancsnokával egyetértőleg alapítja meg.

Az oktatás s rendes szolgálat kezelése feletti felügyeletet, valamint törvénykezési ügyekben a bírói felsőbbbbségi jogot a honvédség főparancsnoka gyakorolja.

A parancsnoki tisztelet az akadémiában közvetlenül a tábornoki vagy magasabb rangú törzstiszti állásban levő igazgató teljesítve.

XI. Az akadémia igazgatósága.

Ez akadémia igazgatója mindazon ügyekre nézve közvetlenül intézkedik, melyekben őt ezen intézkedési jog parancsnoki tisztségénél fogva megilleti: fegyelmi hatalmát azon mérvben gyakorolja, mint a honvéd-kerületi parancsnokok.

Az igazgatóság ügyvitelének kezelésére az igazgató mellé egy alantos honvédtiszt rendelitetik segédtiszti minőségben.

XII. Az akadémiában alkalmazott tiszti, tanári s hallgatói személyzet.

Az akadémiában alkalmazott összes tiszti, tanári, felügyelői s hallgatói személyzet létszámát és felosztását az A) táblázat tünteti elő.

Az igazgatót, s az aligazgatót, valamint a törzstiszti fokozatban netán alkalmazandó és polgári rendű tanárokat a honvédelmi minster előterjesztésére és ellenjegyzése mellett ő. cs. és apostoli kir. felsége, a szászadosokat és alantos tiszteket tanárokká vagy segédtanárokká és a polgári állású tanítókat pedig a honvédelmi minster nevezi ki.

A törvénysszéki ügyekben a Ludovika akadémia körében a honvédbíróságok illetékességére vonatkozó általános határozatok alkalmazandók.

Az orvosi szolgálatot egy e célra külön kirendelendő honvéd-orvos teljesíti.

A szolgálati lovak feletti egészségügyi felügyeletet a pesti vagy budai honvéd-kerületi parancsnokság állatorvosa gyakorolja.

A hallgatókúl jelentkező tisztek folyamodványaitak szolgálati uton évenként június hó 30-ig kötelesek a honvédség főparancsnokához feltérteszteni, míg a kerületi tisztképző iskoláknak a központi tisztképző tanfolyamba kívánczó tanonczaik ebbeli óhajításukat a kerületi tisztképző iskolában kiállott vizsga letételének alkalmával jelentik ki, s a bizottságilag megállapított összes sorrendben, érdemszámaik szerint fogadtatnak el.

A tisztek előképzettségük, tehetségeik s szolgálati alkalmazhatóságuk lehető tekintetbe vételével választatnak ki, az egyforma jogosultaknál az elsőbbség a rang idősbet illeti.

A hallgatókúl kiszemelt tisztek s hadapródok a honvédelmi minster ebbeli elhatározásáról évenként augusztus hó vége előtt értesítetnek.

A belső szolgálat teljesítésére polgári állású hivatal-s házi szolgálak alkalmaztatnak; az őrségi szolgálatra, valamint a lovaglási oktatásra s a szolgálati lovak ápolására pedig szükséges gyalog s lovas legénység berendeltetik, ezen utóbbiak a honvéd-kerületekre arány szerint vetetnek ki, s mennyiben e szolgálatra önkényesek kellő számban nem jelentkeznek, a legénység az illető parancsnokságok részéről az alosztályok állományából évenként váltakozva rendeltetik be.

(Folyt. köv.)

Nagyméltóságú m. kir. belügyminister ur!

Maros-Vásárhely, sz. kir. város központ választmányához f. 1872. év május 28-án a mély tisztelettel 1 alatt idehajtított kérés lett általunk benyújtva, melyre az eredeti kérésre 28. i. k. sz. alatt vezetett hátrirati választ nyertünk. Ezzel azonban törvényeken alapított teljesen jogos kérelmünkkel elutasítván, meg nem elégedhetünk, s bátrak vagyunk azt nagyméltóságodhoz felebbezni, kérésünk nagyméltóságodat méltóztatassák következő csekély észrevételeinket nagybecsű figyelmére méltatni.

Mindenek előtt nem kerülheti el figyelmünket azon körülmény, hogy miután mi nem egyes választóknak igazolása, vagy kitörleése végett, hanem általában az összeírás megsemmisítése végett folyamodtunk, téves a központi választmány azon állítása, miszerint felebbezett kérésünket a reclamationalis napokon kellett volna benyújtani. Ezen állítását azonban maga a központi választmány sem tartja megállhatónak, a kérés érdemleges tárgyalásába is belecsozódván.

A tárgyalás alapján elismert tényekre vonatkozólag bátrak vagyunk megjegyezni.

1. Azon állításunk, hogy az 1869-ik összeírásból az előre hivatalból elkészítendő jegyzékek előre el nem készítettettek, egyszerű ellen-állítással szándékolatuk megdönteni. Ezen kérdés mibenléte azonban a nagyméltóságod által már elrendelt vizsgálat folyamán kiderített fog.

2. A központi választmány maga beisméri, hogy 3 ünnepnapon általában, s május 27-én egy hétfő napon délelőtti üléseket nem tartott, s ezt, mint igen természetes dolgot kívánja feltüntetni; — úgy de a mi nézetünk szerint a törvényt nem szabad sem nekünk, sem a központi választmánynak magyarázni, — s ha a törvény rendel, hogy napokunk és naponta tartassanak ülések, ezt meg is kell vala tartani.

3. Azt is beisméri a központi választmány, hogy a Kis József vezetése alatti bizottság tagjai nem voltak folyton együtt, hanem vagy egyik, vagy másik tag hiányzott. Mi sem állítottunk egyebet.

Az is való — mond a központi választmány, — hogy a jelentkezőkről, igazoltakról, elutasítottakról csak is egy-egy jegyzék vezetettett.

A törvény világosan rendel (1848. r. t. cz. 17. §.

az összeíró küldöttségek az összeírást 3 egyenlő példányban vezetik. Ennek nem tételven elég, az összeírás saját beismérésük szerint törvényellenes.

Szintén igazolja a sérelmes válasz, hogy az igazoltaknak (állításuk szerint egyes esetekben) nem jelentetett ki élő szóval, hogy igazoltattak-é, holott a törvény ezt világosan rendel.

Végül egy szóval sem tagadja, sőt közvetőleg elismeri a középponti választmány, miszerint egy egészen új s a választási törvényekben elő som forduló qualificatiót követeltek a jelentkezőktől, „a két évi ittlakás kimutatását.”

Mindezekből beláthatja nagyméltóságod, hogy az itteni 1872. május 15-től 28-ig folytatott összeírással követett eljárás törvényellenessége — magának a középponti választmánynak kiadott s itten tisztelettel felebbezett válasza által bebizonyítva van, s épen ezért alázas tisztelettel kérjük nagyméltóságodat méltóztatassák felebbezett kérésünknek helyet adni, s elrendelni,

hogy a t. Kis József és t. Soos Kálmán ur elnökleite alatt működött összeíró küldöttségek munkálatai, mint a melyek nem a fennálló törvények rendeletei szerint készültek — semmisnek nyilvánítassanak, a választók összeírására oly tagokból, kik a törvények rendeleteit megtartani készek lesznek — új összeíró küldöttségek neveztesenek ki, hogy a választóknak városunkbani összeírása a törvények értelmében hajtassék végre.

Mély tisztelettel maradván

Maros-Vásárhelyt, 1872. június 17-én.

A nagyméltóságú belügyminiszter ur

legálázatosabb szolgálai

Szász Róbert s. k.

Veszely Károly s. k.

Z. Knöpfler Vilmos s. k.

Jenei Albert s. k.

Salamon Ferencz programbeszéde Tordamegye alsókerületének választóihoz,

(Folytatás.)

Sem ipart, sem tudományt, se n irodalmat nem adnak saját munkánk nélkül az istenek. Saját viszonyainkhoz és saját tehetségeink szerint mindezt önmagunktól kell kifejtenünk. Tanulnunk lehet; s mulhatatlan tanulunk kell az idegenektől, példájukat versenyre buzdításul kell fölhasználnunk. Mai korban a világ minden nemzete tanul minden civilizált néptől.

De uraim, ezen tanulás nem tanulás többé, hanem buta eszü majmolás, ha azon nyersen átvesszük a szomszédtól, a mint találjuk. Nem szokott ez sikerülni, nincsen áldás rajta. Saját eszünk, módjaink és viszonyaink szerint kell azt átdolgoznunk. Akkor csinálni fogunk nem egészen azt, hanem gyakran valami jobbat és tökéletesebbet, mint a szomszéd.

A minden megfontolás nélküli utánzók közös sorsa, hogy sem a mintát egy-egy ágbán el nem érik, sem a példányul vettek haladásával lépést tartani nem képesek. Mindig jóval hátrább kullognak s még csak remény sem lehet, hogy valaha utolérjék a kit követnek.

Az angol, francia, német átvesszik egymás találmányait, de a közművelődés s az élet minden ágában mennyi különbség van közöttük! Minden kicsinysegen: minden nagy művön rajta van a nemzet sajátosság bélyege. S bátran el lehet mondani, ezen bélyeg nélkül maga a mű vagy intézmény, korántsem állana az abszolút tökély azon fokán, melyen áll.

Vak utánzás által azt valljuk be, hogy isten nem adott a magyarnak oly szemet, hogy a legvalóbb valóságokat lássa, oly értelmet, mely az ezen látásból folyó igen egyszerű következtetéseket el tudja vonni.

És ha a magyar saját szeme esze szerint fog mindenben eljárni mindazon tárgyakon, melyeket ily ismeret útján producál, rajta lesz okvetlenül az eredetiség bélyege, ha máshonnan kapta is az eszmét. És ezen eredetiség a magyarnál nem lehet más, mint magyar eredetiség.

E nélkül semmiféle téren előhadni nem fogunk, örökösen fél vagy egész száz évvel hátrább fogunk balagni a többi nemzetek után, e nélkül rendre kivetkezőnk e nemzetiségünk, a mellett igen hitvány kárpótlásul a civilisatióknak csak mások által már elkapott habitusát fogjuk viselni.

Igen lényegesnek tartom, hogy iparban, kereskedésben tiszta magyarság kezdjen előljárni. Már ezáltal hitem szerint a most hanyatlóban levő becsületesség is ezen téren lábra kapna, megerősödne. Ipart és kereskedést, ha az már nagy fejlődésnek indult volna is, a becsületesség fogyatkozása megölné, mert főelemét, a hitelt semmitné meg.

Ezekért mondam, hogy e hazában a civilisato csak magyar lehet.

És különösen Erdély- s Magyarország nagy részében az oláhság érdeke is ez.

Távol vagyok attól, hogy kivált ez európai nemzetiségek közt nagy fokozatot lássak a fajbeliségben. Az ember ember, egyaránt képes a legmagasb tökélyesedésre. Azon viszonyoktól függ minden, melyben nevelkedik.

Tagadhatatlan az, hogy oláh testvéreink hátrább állanak a civilisatióban, nemcsak, hanem legtöbb vidéken a munkaképvre nézve is. A magyarság, s első sorban a magyar városok példája hathatós buzdítás volna, észrevétlenül s mintegy akaratlanul serkentené az iparkodást, a tanulási kedvet. Sőt a béke műveitől, az azonos érdekek közel fogható kapacitálásától várhatjuk egyedül azt, hogy magyarság és oláhság közt a valódi testvériség és a hazafias solidaritás mély gyökeret verjen.

Ime ezen részben is Torda emlékedésének fontossága nemcsak szűkebb, hanem távolabbi vidékeire nézve is! —

Hazai, vitalis nemzeti életkérdés városaink emelkedése, a miben az erdélyi városoknak kell előljárnia.

A politizálás ezen irányát tartom én valódinak.

Uraim! Ha egy idegen utazó hazánkat meglátogatja, soha sem abból itéli az meg nemzetünk életképességét, vajjon mily csoportos utcai demonstratiókat tudunk ragtönni, hogyan értünk a kortesfogásokhoz, mily hangos torokkal éltetjük a pártbíveket. Nem sokat ad a külföld, mint ki is jelentette az olyféle hősiségre sem, melyet a parlamenti kisebbség végbevitt a mult országgyűlés végén, s melylyel, ha jól emlékszem, itt Tordán a volt országgyűlés képviselője s a jövődöbelinek baloldali jelöltje, mint pártja fő-főrdemével fennen dicsekedett.

Ily hőstettet láthat az utas eleget a bukaresti utcákon és parlamentben is. A külföldi a torok és indulatosság ily műveiből még nem győződik meg nemzetünk életrevalóságáról.

Hanem megnézi városainkat, s azoknak csak külsőjéből is sokat látott szeme biztosan következtet a műveltség, szorgalom fokára, egész művelődési, erkölcsi és anyagi állapotunkra. Jelenleg bizony nem sokat lát rajtuk, de az is elég neki. Akár be se tekintsen a falukba, — eleget szemlélhet, kiérezhet belőlük városaink közepette is.

Én a szó valódi értelmében az autonomia, az önmagunkon segítés embere vagyok, a mennyiben a polgárok és polgári testületek munkásságától várom a haza felvirágzását. Törvényhozás és kormány csak védelmet, módot nyújt szabad működésükre.

De mindamellett ellenkezik nézetem azon párt eljárásával, mely az országgyűlésen mindig az önkormányzat szélesítése mellett szól, s soha sem lehet azt annyira bővíteni, hogy ama párt tul ne licitálja. És mindamellett a közönséget soha sem buzdítják ama párt hívei arra, hogy anyagi és szellemi érdekeiket maguk örejen mozgítsák elő. Ellenkezőleg minden hátramaradásért és hiányért egyedül a kormányt és jobboldalt vádolják. Ók az adó súlyos volta főlemlítésében soha sem buzdítják a népet, hogy nagyobb munkásság és élelmesség által tegye könnyűvé a terhet, hanem előszámlálják a katonaságra és államadósságra fizetett milliókat, mintha bizony a független Olaszország katonai budgetje nem volna óriási, és ugyanazon független állam nem lett volna kénytelen elvállalni a nápolyi és lombard-velencei adósságokat, melyeket abszolút kormányok a nép megkérdezése nélkül kötöttek!

Hát nem nyilvánvaló-e, hogy az osztrák államadósságot nem az osztrák kormányuk vagy népének fizetjük, hanem Londonnak, Párisnak, Frankfurtnak, Amsterdamnak, Amsterdammak, Berlinnek stb., szóval Európá minden nagy tőkepénzesének? És ha azt mondta volna nekünk Austria: „Komám, Magyarország, váljunk meg örökre”, és megváltunk volna, mi történik? Az, hogy nem Bécs követelte volna leghangosabban, hanem valamennyi külhatalmasság kinek valamelyik alattvalója hitelezője volt Ausztriának, hogy vállaljuk el a népességünk és vagyonságunk arányában ránk eső részt. Ha mi azt mondjuk rá, hogy a követelés nem jogos, hogy mi bizony nem fizetünk! fizesse a ki csinálta és hasznát vette. Mi történt volna? Az, hogy egy manifestum jelenik meg, hogy csináljunk szállást néhány hatalmasság közös brachiumának, mert még az oly távoli Mexico sem vitte el szárazon az angol, francia hitelezők megkérőitását. És mi more patrio órást tettünk, de fizetünk volna alkalmasint ép oly nagy, vagy sokkal nagyobb államadóssági percenteket, mint jelenleg.

Midőn tehát a baloldal az államadóssági 30 percentet tartja a baloldalra csábító nép bajai azon forrásának, melyet a jobboldal bedughatott volna vagy bedughatna, valótlanosság foglaltatik hitében.

E mellett pedig épen ellenkezőt tesz, mint az önerőn való munkásság gyakorlása. A helyett, hogy az eikerülhetlen bajjal bátran szembenézne, úgy okosodik, hogy mindezt egy vagy másképen, ki tudja, mi uton, megváltoztathatja majd egy Tisza-kormány. Már pedig azt semmi uton semmiféle kormány meg nem változtathatja, legfőlebb súlyosbithatja még. És súlyosbitja jelenleg is; mert mondhatatlanul zsibbasztja s friss munkaképvét annak elhíttetése, hogy az országos adók nem multhatatlan szükségességre fordittatnak, és csak magában az is, hogy cselekvés helyett meddő panaszkodás válik divattá.

Már pedig ha a magyarnál különben sem elég általános s elég erős munkaképv lankasztatik, nagyobb kár az országra nézve minden jégesónél és roszt termésnél.

De hiszen a baloldali politika a legkönnyebb eszközöket választja, s mi könnyebb, mint a magyar nép azon gyengéjét használni fel, hogy fizetni — traditionalis szokásból — nem igen szeret.

Egy másik agitationalis eszköze az ellenzéknek a hadsereg.

Azt állítja róla, hogy arra semmi befolyása a mi törvényhozásunknak. Pedig a magyar delegatió által oly szigorú ellenőrzés gyakoroltatik fölötté, mint bármely alkotmányos államban. 48 előtti alkotmányos embereink az ellenőrzés ily mértékéről nem is álmodtak.

Azt kívánja a baloldal, hogy külön szakasztassék a magyar hadsereg. De elhallgatja azt, hogy ez igen sokkal többé kerülne, mint a mennyit most fizetünk a mi részeinkről a közös seregbe.

Aztán mintha nem tudná jól, pedig tudja, hogy még kis honvédseregünket is jó, ha el tudjuk látni oly tisztektel, minőkett a sokat haladott katonai tudományok jelen állása követel. Ha, mint 48-ban minden intelligens ember katonának áll be, akkor nem marad otthon tisztviselő, ügyvéd, pap, mesterember stb. Egy-két generáció műve lenne egy jeles tisztikar. De hogy egy két generatió alatt mondhasuk, vannak képzett tisztjeink bőven annak épen a legelkeseredettebb ellensége. Mert örökös izgatásaival elriasztja a tehetségesebb fiataliságot a katonai pálya azon rögs részétől, melyen a magasb tisztségekig érdem által lehet jutni. Valóban éretlenül akarja a ma-

gától is érő gyümölcsöt ágastól letépni. Midőn látjuk, hogy már nemcsak magyar ezredek, hanem magyar dandárok is vannak, midőn a hadi czélszerűség szempontjából a hadosztályok a toborzó kerületek közelébe helyeztetnek el, s így a magyar katona behozatik az országba, mikor magyar tűzerezek is vannak, mikor egy szóval a dolog magamagától már is megfelel azon kívánatok nagy részének, melyeket a külön sereg által akarunk elérni, vétkes könnyelműség egyebet mondani a közönségnek ezen ügyben: fel, fiatal hazafiak, gyakoroljátok, képezzétek magatokat egész lélekkel a katonai pályán!

És mindezekon kívül honvédségünk, melyet a baloldal elégedetlensége dacára gr. Andrássy oly váratlanul kitűnő fokra emelt, nem méltó büszkesége-e ennek a „közönség” kormányának, és közvetve a Deák-pártnak? De sokkal könnyebb a baloldalnak azon hurokat felfűzni meg, melyek a nép bizonyos rétegeiben a katonáskodást, mint küzcügyi kelletlenséget még kelletlenebbé teszik!

A magyar nemzet egy másik jellemvonása, s ez már magában kitűnő erénye, hogy él-hal az alkotmányért.

Gr. Széchenyi István, talán kissé túlozva, egészen specifikus magyar sajátosságának tartotta az alkotmányosság iránti rajongást. És csakugyan századokon át alig tettünk egyebet, mint küzdöttünk az alkotmányért, míg más nemzetek, mint például a csehek a nélkül voltak s a helyett messze haladtak kárpótlásul a civilisatiónak.

És csak tegnap is, 1867-ben, nem mi voltunk hősei az alkotmány kiviyásának?

Az alkotmányhelyre állítása innen és túl a Lajthác magyar érdem. Nálunk magyarok nélkül a köztünk lakó nemzetiségek, bizvást elmondhatjuk, soha az alkotmányt ki nem vívták volna, s talán a lajthán tülük sem vívják ki annak oly mértékét, mint a minőt most élveznek. Sőt még amaz alkotmány is, melyet Schmerling alatt láttunk szinpadra hozva, nagyrészen a magyarok kedvéért volt. Tudták a magyarok szerintük gyenge, de szerintünk erős oldalát, hogy mindenek fölött alkotmányos érzelmű. A reichsrath kelepeze akart lenni ránk nézve, melynek útján belerepülünk a némesedésbe és centralisatiónak.

De a magyar nem oly alkotmányosságot ohajtott, melynek sok rossz oldala közt az a gyengéje is megvolt, hogy semmi garantiát sem nyújtott senkinek maradandósága felől, ha mozgásba jöhetett volna is. Hogy a magyar mennyivel több alkotmányos érzületet és értelmet mutatott akkor a többi szomszéd népeknek, bizonyítja az is, hogy más nemzetiségek, s többek közt oláh testvéreink ama hamis pénzt igazi gyanánt lettek volna készek elfogadni, nekünk pedig magyaroknak eszünkbe sem jutott egy perczre is valódinak tekinteni.

Bárhonnan jött is ez alkotmány, (feleadjuk még azt is, hogy az Deák és Andrássy műveisten és a király után) az megvan. Megvan oly mértékben minőben a magyar nemzet soha sem birta, mert egy középkori állam, mely miniszteri felelősség melletti parlamentarismust nem ismert, nem is bírhatta sehol e világon. Sőt tovább megyek s biztosan állítom, mert jól tudják éltesebb polgártársaim is, hogy alkotmányunk jelen mértékét még a 48 előtti reformmozgalom intézői sem remélték. Nem még maga Kossuth sem, ki mai alkotmányunknak csak demokratikus része, azaz a jogegyenlőség mellett ígátott, de nem a miniszteri felelősség és valódi parlamentarismus mellett, melynek Eötvös József volt bajnoka jóval 48 előtt, és főképp azért kiálták ki őt Kossuth hívei centralisatornak, mert azt akarta, hogy a parlament valódi központi hatalommá nőjje ki magát s egyfelől a kormány, másfelől a municipiumok fölött álljon.

Folyt. köv.

Kolozsvári levelek

XXII.

Kolozsvár, június 25.

Hát az ur miféle párti? — Kiállításba helyezett mulatság. — Lelkesedéssel fogadtott oratók. — A monostori tűzoltók diszgyakorlata és megzavart junialisista.)

Nem csak Mohl Róbert, hanem mi is a hasznosnak tartjuk, ha a polgárok a közügyek iránt érdekeltséggel viseltetnek. S ennél fogva azt sem tartjuk bajnak, hogy hivatott és hivatalon személyek egyirant saját dolgaik negligálásával — uton utfélen politikai problémákat fejtegetnek kisebb nagyobb eredménnyel, hanem igen is fájdalommal tölti el keblünket azon keserű tapasztalás, hogy a pártoskodás szellemé valóságos vérgyűlöletté fajult. Ennek azon szomorú következménye van, hogy bizonyos osztályok, cliquek piszkolódásai elől a gyöngédebb érzelműek kénytelenek félre vonulni s így azok usznak szájuk nyelvek és legvastagabb felszínén, kiknek legnagyobb arczbőrük van.

Thackeray Penndinesben egy angol lady azt mondja: „Hol az életben, a gyakorlatban jól állanak a dolgok, ott nem szükséges idealisálni; s az emberiség akkor lesz legboldogabb, midőn legkevesebbet idealisál.” Egy oly párt, mely realis politika helyett idealistikus tervekkel foglalkozik, a mely az elérhető helyett az utópiákat keresi, a nemzet higgadttagjainál pártolására nem számíthat. Állításunkat kétség kívül igazolja a Deák-párt eddigi fényes győzedelme a baloldallal szemben.

Városunkban is megkezdődtek a választási mozgalmak s a jámbor civisek is hozzá kezdtek a politikai vitatkozásokhoz; többek közt két kortes közt ilyen forma párbeszédet hallottunk:

A. Az ur miféle párti?

B. Én Deák-párti vagyok.

A. Ah, ön pecsovis! Hát nem tudja azt kérem hogy csak balpárti ember lehet igaz hazafi?

B. Mit? azon párt tagjai lehetnek csak hű fiaia a hazának, kik a nemzet veszélybe döntésére internationalis és comunisticus elveket hirdetnek?

A. Ön politikai jezsuita!

B. Az ur valóságos petroleuse!

Ilyen s ehhez hasonló pártbeszédék hallására önkénytelenül eszünkbe jut a következő vers:

„Furesa az a politika, laboddoj A

Nem tudja azt századika,

Mégis minden esizmadia,

Azt hiszi, hogy tudja: mi a.”

Vasárnap d. e. 10 órakor tarták gr. Pechy Manó és Hajós János jobboldali képviselőjelöltek programmbeszédjüket. A zsufolásig megtelt redoutban jelen volt városunk polgárságának színe java; a karzatok díszes nő közönségtől tarkáltak. Demeter Károly ur indítványára a gyűlés elnökéül br. Bánffy Albertet választá meg riadó éljenzéssel. Br. Bánffy elfoglalván az elnöki széket egy csinos megnyitó beszédet mondott. Szóltott ezután ügyvéd Tamási János, ki élénken körvonaloza a párt törekvését és célját; beszéde közben a kérdést tevő fel: mi az oka annak, hogy az ifjuság csaknem kivétel nélkül baloldali, hogy ha van egy baloldali tanár, azt a többinél nagyobb hazafinak tartja, azt tüzi ki példányképéül, szóló ezt a gyermekkor rombolási hajlamából véli kimagyarázhatónak. Valamint a gyermek gyönyörét találja, ha játékaikat szétzuzhatja, épen úgy igyekszik az ifju az eszmék honában szétrombolni, azt a mit tulajdonképpen még nem is ismer. E rombolási hajlam készíti az ifuságot szövetkezni azon párttal melynek célja nem a némes emulatio, hanem az, hogy büns ambitió és szegnyes arrogancia által, hazánk biztos alapját megdöncse s a véletlen esélyeinek tegye játéktárgyává. Végül ajánlja a gyűlésnek képviselőjelöltekül gr. Pechy Manót és Hajós Jánost, kiket a gyűlés szűnni nem akaró éljenzéssel elfogadott. Erre elnök egy bizottságot nevezett ki, a mely bizottság azonnal elindult a nevezett képviselőjelölteket a gyűlésbe meghívni. Nehány percz múlva csakugyan megjelentek s szűnni nem akaró dörgő éljenzéssel fogadtattak.

Előbb gr. Pechy és utánna Hajós fejezték ki hálájukat, azon kitüntetéssel, a melyber őket Kolozsvár polgárságának tekintélyes része részelteté. Előadták az okokat, hogy miért pártolják a Deák-párt politikáját s a következő reformok keresztül vitelét ígérték: egy erdélyi hitelbank felállítását, a folyók szabályozását, az országutak kijavítását, a katonaságnak katonai laktanyákban leendő elszálasoltatását, hogy ne legyenek a polgárok azzal is terhelve, az adó reformot annyiban, hogy mindenki, jövedelme arányában járuljon a közterhek viseléséhez, a népnevelés előmozdítását, hogy a nép, mely az absolutismus alatt a hatalom embereinek fejős birkája, az alkotmányos kormányban pedig a kortesek játékszere, ne tévelyegjen a tudatlanság homályában stb. beszédük roppant lelkesedéssel fogadtattott.

Vasárnap délután tarták a monostori tűzoltók diszgyakorlatukat a nagy kaszmárma épületén. Ügyességök mely részint abban nyilvánult, hogy mentő létrákkal könnyedén felmáshztak a második emeletre, részint pedig abban, hogy a második emeletről csinosan szökődöstek le a mentő polyvára részint végül több érdekes mutatónyukban, a közönség, a melynek száma 5—6 ezerre tehető, osztatlan dicséretben részesült.

Este a sétatéri „Arenában” kedélyesen mulatott az ifjuság, de 9 óra tájban az eső megzavarta, úgy hogy a redoutban voltak kénytelenek folytatni. A junialis oly népes volt, hogy a bevétel 600 frtra tehető.

Folyó hó 30-án tartják programmbeszédjüket Sáni László és Ráth Károly a baloldal képviselő jelöltjei.

Münker Arnold.

Helyi dolgok.

— **Értesítés.** M.-Vásárhely szab. kir. városnak ez évben létesült polgári iskolája első osztályának első nyilvános vizsgálata, az iskolaszéknek t. hó 22-én hozott határozatánál fogva jövő július hó 1-én délelőtt 8 órától 11-ig és délután 3 órától 6-ig fog megtartatni. Maros-Vásárhelyt 1872 június 24. Kovács Áron, az iskolaszék elnöke. Paal Gyula, az iskolaszék jegyzője.

— **A helyi ey. ref. egyház elemi fiu- és leányiskolaiban** a jelen nyári téleli vizsgálatok következő napokon s következő renddel fognak megtartatni: Július 6. délelőtt 9—12. a szentmiklós-utcai I-ső fiu osztály vizsgálata a kis templomban t. Szekeres Elek tanító ur vezetésé alatt. D. u. 3—6 ugyanott az I. leányosztályé t. Nagy Antal tanító ur vezetésé alatt. Július 7-én d. u. 3—6, a szentgyörgy-utcai I. kezdő leányosztály vizsgálata a várbeli nagy templomban t. Molnár Károly tanító ur vezetésé alatt. Július 8. d. e. 9—12. a szentgyörgy-utcai I. haladó leányosztály vizsgálata a várbeli nagy

templomban t. Szentgyörgyi István tanító ur vezetésé alatt. D. u. ugyanott a II. leányosztály vizsgálata t. Petri János, Székely Lajos, Ugray Gyula rendes és Kovács Áron helyettes tanító ur vezetésé mellett. Július 9. d. e. 9—12. ugyanott a szentgyörgy-utcai I. fiuosztály vizsgálata t. Barabás János tanító ur vezetésé alatt. D. u. 3—6 ugyanott a III. leányosztály vizsgálata t. Ugray Gyula, Székely Lajos, Petri János rendes és Kovács Áron helyettes tanító ur vezetésé mellett. Július 10-én d. e. 9—11. a szentmiklós-utcai II. fiuosztály vizsgálata a kis templomban t. Szekeres Elek és Nagy Antal tanító ur vezetésé mellett. D. u. 3—6. a szentgyörgy-utcai IV. leányosztály vizsgálata a nagy templomban t. Székely Lajos, Petri János, Ugray Gyula rendes és Kovács Áron helyettes tanító ur vezetésé alatt. A felsőbb leányiskola II. III. IV. és osztályaiban a női munkát t. Petri Jánosné urasszony Petőfi Eliz és Petri Sásika kisasszony segédlete mellett.

Felhívás.

A néptanító urakhoz.

Vallás és közoktatási miniszter ur ő nagy méltóságának folyó év és hó 6-ról 13,607 sz. alatt kelt leirata szerint, a kolozsmonostori felsőbb gazdasági tanintézetben is a beálló nyári szünidő alatt augusztus 19-től szeptember 28-ig, néptanítók számára rendkívüli tanfolyam fog tartatni.

14 tanító részesülend államsegélyben, és pedig egy-egy 40 forintokban, mely összeg az illetőknek a tanfolyam kezdetében fog az intézet igazgatója által kiadatni, minthogy idézett rendelestszerint ezen államsegélyre tankerületemből hármat ajánlhatok, felhívom az ezt elnyerni óhjtó tanító urakat, hogy szándékukat nálam folyó hó 28-ig bejelenteni siessenek.

Résztvehetnek ezeken kívül a tanfolyamon más-néptanítók is saját vagy küldöik költségén, ha szándékukat az intézet igazgatóságánál megelőzőleg bejelentik, az igazgatóság a jelentkezőket elfogadtatásuk iránt, közvetlen fogja értesíteni.

Fülep Albert.

Tordamegye-, Aranyos- és Márosszék tanfelügyelője.

Szini szemle.

Június 15. szombaton. „A párbaj.” Ferrári Páltól, dráma 5 felv. A jobb színművek közé sorozható. Ép oly forma választási mozgalmakat ecsetel, melyek napjainkban szemünk előtt nagyszerűen hullámanak. Egyébiránt is az egész darabban semmi kivető, sőt a meglehetősen bonyolított események jó, folyó styllal leirva. Hanem, miután a tárgy nálunk mindennapi, sőt jelenleg ép azon a téren, melyen a párbaj játszik, borzasztóbb valók tünnek fel, ránk nagy batással annál kevésbbé lehet, mivel a csinos összeállításán kívül, egyetlen nagy gondolat-tal se bír.

Ép ez az oka, hogy egyetlen szereplő is magasba nem emelkedhetett. Pedig mindnyájan Kovács Gyula (Sirehy gróf), Mátrai Béla (Serravezza marquis), Szentgyörgyi (Amari), Krasznai (Denordi), Némethi Irma (Monteferro grófnő) jól működtek. Legbizarrabb szerep a Mátraié volt és ő azt hiven adta.

Közönség szép számmal.

Június 16. Vasárnap. „A peleskei nótárius,” eredeti bohózat 4 felv. Gaál Józseftől.

Jeles színmű, jó magyar typussal. Ugyanazért ez a darab még sok ideig fenn fogja magát tartani, habár annyira ismert, hogy a legkisebb jelenetet előre tudjuk.

Az előadás, a vasárnapi nagy számu közönséget igazán mulattatta, Szentgyörgyi a főszerepben, jó játékaért sok tapssal lett jutalmazva.

Június 18. Kedden. „Don Caesar de Bazan,” dráma 5 felv. Dummanoir- és Dénnerytől.

Az elfajult, de később magát nemesen reccorrigált genit sok észszel és erkölcsértés nélkül festő színmű. Az ily irányu darab csak becsülni való.

Az előadás a legmiveltebb izlést is kielégíthette.

Kovács Gyula helyzetében — de nem játékában — volt egy bizonyos contrast. És az abból állott, hogy: az afféle genialis lumpok nagyon nyulánk alakká szoktak soványulni kivétel nélkül. Kovács Gyula embon-point termete ezt megezáfolta. Ép ebben a czáfolatban van a contrast.

A mi pedig brillant játékát illeti, az aztán semmi kívánni valót sem hagyott fenn. Eleven mozdulata, a rögtöni maga feltalálást megfelelőleg adó ügyessége, az a Nonchalance, melyet az életveszélyes jelenetekben lélek-hiven öltött magára, mind ezek a Kovács Gyula szini sok tehetségéről és dicséretre méltó studiumáról tesznek fényes bizonyosságot.

Boér Emma, (Maritána), Szentgyörgyi (spanyol király), Mátrai (Don José), Kendi (Marquis), Körössiné (Gazella) mindannyian közeliismerést kiérdemletten működtek s a népes közönség ismételt tapsokban nyilvánította teljes meglegedését.

Június 19. Szerdán. „Sakk a királynak,” udvari vigjáték 5 felv. írta Scheauffer Hyppolit.

Furesa darab. Jakab, angol király nem szenvedhet a pipa füstét, azért öldözte a dohányzókat. De azért Harriet, a Thomson leánya (Boér Emma) egy utcai jelenetben a pipafüst-ellenes királynak sakkot mondott, s miután az odáig volt jádzva, hogy ő maga is a király a végső jelenetben a dohányzási tilalmat megszüntette, a valesi herceg (Berényi Ilka) mottot mondott.

Előadás jó, közönség nagy számmal.

Dobolyi Sándor.

Választásra.

„Befordultam a konyhára“ nótájára.

Tisza vize zavarodik,
Tisza napja alkonyodik,
Hanyatlik a cifra zászló,
Megbukik itt Tisza László!
Tiszával ma számot vetünk }
Bölcs Salamon a követünk. }^{kétszer}

A baloldal sokat ígér,
Nagy hűhója egekig ér.
Nem éri fel a mit áhit,
Hegedült arról szent Dávid.
El, szószátyár, kinevetünk!
Bölcs Salamon a követünk.

Tisza biztatott vasuttal.
Most kacérkodik Kossuttal,
A vasutat Csánba vitték,
Kosuth is csak ámit mindég.
Nem üres szó, tett kell nekünk;
Bölcs Salamon a követünk.
Fényes nap viv halvány holddal,
Mérkőzik a jobb a ballal,
Megveri a nap a holdat,
A jobboldal a baloldalt.
Tisza László nem követünk.
Salamon lesz a követünk.

Bécsi tőzsdei árkelet

(június 24.)

5% metallique	64.70
5% nemz. államkölcsön	64.70
1860. államkötvény	103.70
Bankrészvény	837. —
Hitelrészvény	333 50
London	12.70
Ezüst	110.85
Arany	5.37
Napoleon arany	8.9
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	81.50
„ „ „ temesi	79.50
„ „ „ erdélyi	79.20
„ „ „ horvát-slavon	—9—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SANDOR.

HIRDETMÉNYEK.

4—*

Legujabb törvényke- zési munkák!

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében
Maros-Vásárhelyt.

Érdekes ujdonság!

ÖT EV TÖRTÉNETE 1867—1872

ára 2 frt 40 kr.

Az 1872. évi Törvények gyűjteménye.

8-adrét I. füzet ára 60 kr.

A bíróságokra és törvénykezésre
vonatkozó 1870. 1871. 1872-ik évi
rendeletek és utasítások.

8-adrét 1 frt 20 kr. Zsebkiadás 1 frt.

A polgári bíróságokra vo-
natkozó 1869. 1870. 1871. évi

törvényczikkek, ára 60 kr.

Az új vadásztörvény

függelékül állandó vadásznaptárral, ára 40 kr.

AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY

ára 30 kr.

Törvényczikk a vadásatról

függelékkel az abban hivatkozott
mezei rendőrségi törvénnyel
kiegészítve, s betűrendes tárgymutatóval ellátva,
ára 40 kr.

Az alkalmas házi ügyvéd és törvényjavítás tanácsadó;

minden előforduló viszonyok, üzletek és ügyek el-
intézésében, ára 40 kr.

Kapható továbbá:

A BOGYÁR-GYÜMÖLCS

(mlna, ribizke, eper, afonya, köszméte sat.)

tenyésztése

különös tekintettel aszóló-lugas miveltésre,
ára 50 kr.

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Az igazságügy minster által javaslatba hozott

Szabályok a bünvádi eljárás
tárgyában ára 40 kr.

2—5

A nagy verseny

melyet a tömérdek ujonnan alakult bank és magán-
váltó-üzlet a sorsjegyrészlet-üzlet terén kifejt, fel-
kelté bennem a vágyat egy oly módozat feltalálá-
sára, mely által a t. közönség azon osztálya, mely
sorsjegyeket részletfizetés után szerzi be, semmi esetre
se veszítsen, de sőt a befizetett pénz után a törvé-
nyes kamatot huzzza, és eredeti sorsjegyek beszer-
zése által szerencséséjét, még külön meg kísérelhesse.

Epen nem volt könnyű feladat ezen módozat
feltalálása, miután tudvalevőleg a kis lutriban való
játék — melyben pedig a nyeremény-chancek sok-
kal csekélyebbek mint a nagy sorsjegy-lotteriában
— bármily jó és óvatos módszer mellett is mindig
pénzáldozattal jár.

De nekem hosszas és beható tanulmányo-
zás után sikerült a t. közönséget, két a legjobbak
közé tartozó sorsjegynek ügyes összeállításával s az
ezekre nézve elvállalt jótállás által nemcsak min-
den veszélytől megóvni, hanem befizetett pénzét
kétszeresen kamatoztatni és annak még évenként 8
legnagyobb húzásbani részvételt kieszközölni.

Kapható ugyanis nálam 30 havi 10 forintos
részletben egy 5% 100 fortos 1860-iki állam-
sorsjegy évenként két húzással (február 1-én és
augustus 1-én) 300,000, 60,000 frt stb. fő-
nyereménnyel és egy 3% 400 frankos állam
biztosítékkal ellátott török vasutisorsjegy,
évenként 6 húzással június, augusztus, október, de-
cember, február és április hónapban); főnyeremény
600,000, 300,000 frank aranyban.

Már most a vevő e két sorsjegyre 300 frtot
fizet le. Részemről azonban kötelezem magamat azon
esetre, ha az 1860-iki sorsjegy, a befizetés tartama
alatt, sorozathúzáson kihúzatnék, a részlettelvél tu-
lajdonosának, ha ezt az illető részletlevelet egy hó-
nappal a sorozathúzás után nekem visszaadja, egy
100 frtos 1860-iki sorsjegyet és egy török sorsje-
gyet ingyen kézbesíteni, s neki még külön a befi-
zetett összeget 6%-os kamatjával együtt visszatéri-
teni; sőt még ennél is tovább menve, kötelezem
magamat, azon esetre, ha az 1860-ik sorsjegy a
befizetés tartama alatt nem húzatnék ki, azt 10 év
leforgása alatt 300 frttal visszavásárolni, feltéve,
hogy ez idő alatt sorozata kihúzatott s az nekem
két hónappal az illető számhúzás előtt kézbesítettett.

A befizetett részleteket pedig ez első részleten
kezdve 6%-al kamatoztatom, s ezen kamatot az
eredeti-sorsjegyek kiadásakor készpénzben kifizetem.
Azonkívül az 1860-iki sorsjegy 5%-ot bankjegyek-
ben, a török sorsjegy pedig 12 frankot aranyban
kamatoz, a mi már magában több mint 10%-os
jövedelem.

A kamatszelvevények valamint a jótállásijegy a
részlettelvélre vannak erősítve.

Megkötött üzletek semmi esetben sem bontha-
tók fel.

Húzási sorozatok ingyen küldetnek meg.

Utánvételi megrendeléseknél kötbjegyenként leg-
keveseb 5 frt o. é. előre beküldendő.

FISCER M. L.,

váltóháza a „Fortunához“ Pesten, hatvani utca 16. sz.

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt

5,200,059 frt 54 kr biztosítéki alappal

biztosítékokat fogad el

az ember életére, minden módozatokban;

nevezetesen biztosít: a) halál esetben fizetendő tőkéket; b) a biztosítónak még életében fizetendő tőké-
ket; c) gyermekek számára nevelési, kiházasítási vagy férjhezmeneteli tőkéket; d) nyugdíj vagy élet-
járadéki összegeket; e) temetkezési költségeket; f) közvetíti az általa alakított *tulélési csoportokat*.

Ezen „tulélési társulatok“ használása különösen olyanoknak ajánlható, kik aránylag csekély be-
tétélek mellett gyermekeik felnőtt korára egy tetemes hozományt kívánnak biztosítani.

A résztvevők bizonyos előre meghatározott időszak lejárása után, tetszőleges egyszeri vagy éven-
kénti betételük fejében vissza nyerendik:

1-ör A fizetett betételeket.

2-ör Ezek kamat kamatait.

3-ör A kihaltak betételeinek és ezek kamat szorozványainak reájuk eső részét.

Közép halandóság és rendes országosan divó kamat mellett, 100 frt évi betét után remélhető,
p. o. 12 évi betét után a betét 1200 frt helyett 2200 frt.

Élet-biztosítási példák:

I. Halálesetre biztosított 1000 frt tőke évenkénti díja a biztosító 20—30—40—50 éves ko-
rában kezdődőleg 17 frt 30 kr. 22.70, 31.70, 47.60.

II. Kiházasítási 1000 frt tőkéért, mely a gyermeknek 20-ik évében fizettetik ki, évenkénti
díjban esik, ha a kedvezményezett gyermek a belépéskor 2—4—6—8 éves 34 frt 20 kr. 42 frt —
kr, 51 frt 20 kr, 64 frt — kr.

III. Ha egy jelenleg 25 éves egyén 60 éves korától kezdődőleg évenkénti 1000 frt járadékot
kiván magának biztosítani, fizet évenként 81 frtot o. é.

IV. Hogy egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyikök elhalásakor a tul élő ré-
szére 1000 frt legyen biztosítva, fizetni kell díjban 31 frt 30 krt évenként.

Ezen kívül biztosít *tűz-, jég- és szállítási károk* ellen.

Bővebb felvilágosítással szolgálnak a társasági felügyelők, vidéki ügynökök és helyben.

A „Victoria“ biztosító társaság főügynöksége

Szöllősi Sámuel, Deák Ferencz-utca 342. szám.

13—26

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1872.